

53. Župska berba



Otvaranjem Petog međunarodnog sajma vina juče je u Aleksandrovcu počela 53. Župska berba, najstarija vinska smotra u Srbiji. Otvarajući međunarodni sajam, prof. dr Jugoslav Stajkovic, predsednik opštine Aleksandrovac, podsetio je izlagače i goste da je Župa Aleksandrovačka najveće i najstarije vinogorje u Srbiji sa blizu 3.000 hektara pod vinovim zasadima, u kome rade desetine malih porodičnih vinarija. Ova grana poljoprivrede zaslužuje još veću podršku države jer su njeni ekonomski potencijali raznovrsni i mogu značajnije doprineti ekonomskom oporavku zemlje. Na Petom međunarodnom sajmu vina učestvuju više od dvadeset izlagača iz zemlje i inostranstva (Bugarska, BiH, Slovenija...) koji su žiriju za ocenjivanje prijavili 168 vrsta vina. Ovogodišnja Župska berba traje do 25. septembra.



Ljubitelji vina, Aleksandrovac je, od danas, vaš grad!

DOBRODOŠLICA

Vekovima traje druženje između vina i čoveka. To druženje je pripomoglo raznovrsnom, posebno umetničkom, ljudskom stvaralaštvu. Još u VI veku p. n. e. grčki pesnik Alikej rekao je *U vinu je istina*. Mi, Župljani iz Bucine Okeanije, najbolje znamo koliko volje, truda i znanja treba da da bi se dobio taj, kako ga neki zovu, božiji dar u kome je, što reče Galilej, *sunčeva svetlost zarobljena u vodi*. Zato i volimo da radost uživanja u tim kapima koje su, kako pesnik Alikej reče, *ogledalo ljudske duše*, podelimo sa prijateljima i dragim ljudima. Za nama je još jedna vinogradarska, uspešna, godina. Ubiremo, ovih dana, plodove svog mukotrpnog rada u našim vinogradima i prilika je da tu radost podelimo sa vama, ljudima dobre volje i ljubiteljima vina. Aleksandrovac je, zato dragi prijatelji, ljubitelji vina, po pedeset treći put zajedno vaš grad i sa radošću vam upućujem poziv da dodete u svoj grad, a ja vam, evo, predajem ključeve, vašeg, vinskog grada Aleksandrova.



Jugoslav Stajkovic, predsednik opštine

Francuzi prepoznali kvalitet Župskih vina

Još 1883. godine u zvaničnim francuskim konzularnim izveštajima pominje se i Župa (za koju se kaže da se nalazi u blizini Kruševca), a u jednom delu govoreći o vinima iz ovog kraja u tom izveštaju se kaže: „Župska vina (Kruševac) su izuzetno tamne boje i bogata su taminom. Sva vina iz Srbije, izuzev onih iz Župe, oseljtivja su za transport“. Danas to može da se shvati kao izuzetan kompliment od ljudi čija je zemlja, još uvek, sinonim za vrhunska vina.



V MEĐUNARODNI SAJAM VINA
SAJAM VINA
ALEKSANDROVAC
INTERNATIONAL WINE FAIR
21.-22. SEPTEMBAR 2016.

ПРОГРАМ ЖУПСКА БЕРБА 2016

среда 21.09.2016.
10:00 НАША РАДОСТ
Дефиле и маскенбал
Дечије установе „Наша радост“
Вински трг, велика сцена код фонтане вина
12:00 ЖУПСКА ЗДРАВИЦА
Свечано отварање
5. међународног Сајма вина
Дом културе „Милосав Буца Мирковић“
17:00 ЖУПСКИ ДИВАН
Изложба аутентичних жупских сувенира
18:30 ЖУПСКИ КОРЗО
Свечани дефиле учесника
19:00 ЖУПСКО ПРЕДВЕЧЕРЈЕ:
ЉИЉАНА СТЕПАНОВИЋ, САД ПИЈМО,
кабаре и ватромет
Вински трг, велика сцена код фонтане вина
20:00 ЖУПСКО ДОБРО ВЕЧЕ
Отварање Винске улице
21:00 ВИНО ТОЧИМ...
Концерт МИРОСЛАВА ИЛИЋА
уз оркестар Мише Мijatовића
Вински трг, сцена код фонтане вина

Четвртак 22.09.2016.
11:00-18:00 ВИНСКО ЦАРСТВО
Сајамска изложба 5. међународног Сајма вина
Дом културе „Милосав Буца Мирковић“
14:00 АЛЕКСАНДРОВЧАНИ
НА СВЕТСКОЈ ИЗЛОЖБИ У ПАРИЗУ 1889.
Отварање изложбе. Завичајни музеј Жупе
15:00 ЖУПСКИ КАПИТАЛЦИ
Отварање изложбе ловачких трофеја
Ловачко удружење „Жупа“
16:00 ДЕЦА СУ УКРАС СВЕТА
Концерт дечијег хора КОЛИБРИ
Вински трг, сцена код фонтане вина
17:00 Међународни београдски сусрети писаца,
УКС са гостима из Европе, Америке и Азије
Вински трг, сцена код фонтане вина
18:00 ЛИЧНОСТИ И ПОТПИСИ
Отварање изложбе Архива Југославије
Завичајни музеј Жупе
21:00 ОЧИ ТВОЈЕ ГОВОРЕ
Концерт НЕДЕ УКРАДЕН
Вински трг, сцена код фонтане вина

Петак 23.09.2016.
11:00 ВИНОРДНА, РОДНА
Отварање полjопривредне изложбе
Средња школа „Свети Трифун“
12:00 ИЗБОР ЖИВОТА
Отварање фонтане вина
15:30 КОЛО, КОЛО НАОКОЛО
Свечани дефиле Међународног фестивала
фолклора
16:00 ИГРАЛЕ СЕ ДЕЛИЈЕ
Међународни фестивал фолклора
Вински трг, сцена код фонтане вина
18:00 СВЕ О ХЛЕБУ
Отварање изложбе Народног
музеја Краљеве
Музеј винарства и виноградарства
21:00 ПЕТА СТРАНА СВЕТА
Концерт групе КЕРБЕР
Вински трг, сцена код фонтане вина

Субота 24.09.2016.
10:00 ЈА ПОСЕЉАХ ЛУБЕНИЦЕ
Дечији фестивал фолклора
Вински трг, сцена код фонтане вина
12:00 ТРЕПЕЉИКА ТРЕПЕТАЛА
Жупска свадба. Вински трг
13:00 И МОРАВАЦ И ТРОЈАНАЦ
Међународни фестивал фолклора
Вински трг, сцена код фонтане вина
18:30 Рукметна утакмица
Хала спортова
18:00 НЕ ЛОМИ МИ ЛОЈЗЕ,
НЕ КРАДИ МИ ГРОЈЗЕ
Промоција романа Снежке Тошић
Музеј винарства и виноградарства
21:00 ЈЕДАН АЛТ ВРЕДАН
Концерт ТРОПИКО-БЕНДА
Вински трг, сцена код фонтане вина

Недеља, 25.09.2016.
10:00 ХАЈД, ПОВЕДИ ВЕСЕЛО
Дечији фестивал фолклора
Вински трг, сцена код фонтане вина
11:00 ПОЛЕТЕШЕ ТИЦЕ ЛАСТАВИЦЕ
Концерт изворних група
Вински трг, сцена код фонтане вина
13:00 ВИЛОВИТО, ПЛАОВИТО
Међународни фестивал фолклора
Вински трг, сцена код фонтане вина
15:30 ФК „ЖУПА“ - ФК „ЖИТОРАЂА“
Фудбалска утакмица
21:00 КРАЉИЦА,
Концерт ВЕСНЕ ЗМИЈАНАЦ
уз оркестар Мише Мijatовића
Вински трг, сцена код фонтане вина

www.zupskaberba.rs

www.sajamvinazupa.org.rs

АЛЕКСАНДРОВАЦ, 21.-25. СЕПТЕМБАР 2016.



53. Župska berba



Najstarija vinska manifestacija u Srbiji

(NEKAD) & SAD

Izgleda da je Sveti Trifun zaštitnik vinogradara i vinara koga, inače, u Aleksandrovcu slave i kao dan opštine ove godine od beričetnijih godina za vino. Biće ga, kažu ovde u Župi Aleksandrovačkoj, dosta a i kvalitet roda će, zbog dovoljnog broja sunčanih dana, biti izvanredan.

Najbolji način da se ljudi u to i sami uvjere je da ovih dana, najkasnije do nedelje, krenu put Aleksandrova i uključe se u tradicionalno, četvorodnevno slavlje koje, ove godine, po pedeset treći put zajedno, organizuje opština Aleksandrovac, tačnije njena Turistička organizacija.

Ovo je svojevrsni praznik grožđa i vina i jedinstvena prilika da se na jednom mestu vide i isprobaju vrhunska vina proizvedena u Župskom vinogorju koje se, iz godine u godinu, uvećava za desetine hektara novih zasada i u kome rade brojne, nadaleko čuvene male porodične vinarije.

Ove godine, po prvi put, Župskoj berbi kao najstarijoj vinskoj manifestaciji u Srbiji organizator je priključio i Međunarodni, peti po redu, dvodnevni Sajam vina koji se, takođe, organizuje u Aleksandrovcu, i okuplja poznate proizvođače vina iz zemlje i inostranstva. Eto, dakle, prilika da se na jednom mestu, degustacijom, uporede vina iz drugih vinogorja sa župskim.

Među brojnim sortama grožđa koje se ovde uzgajaju (prokupac, vranac, kabinet, frankovka...) posebno mesto, bez sumnje pripada tamjaniki. Bolji poznavaoци vina znaju da je reč o lokalnom klonu internacionalne sorte koja se zove beli muskat sitnog zrna, odnosno, Muscat Blanc à Petits Grains kako ga zovu Francuzi. Ono što ljubitelje dobrog vina privlači tamjaniki je njen raskošni miris, a u za vino dobrim godinama poput ove, i primenom prave tehnologije, dobijaju se veoma raskošna vina.

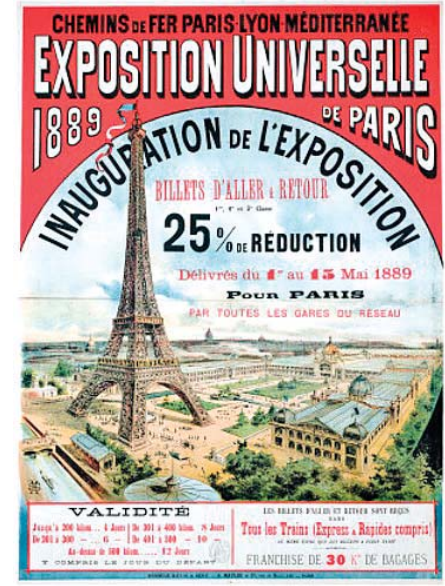
U Aleksandrovcu, u srcu Župe, sve je posredno i posvećeno vinu. A tako je odvajkada, dokle seže pamćenje, a i stari pisani dokumenti. U jednom takvom dokumentu iz 1196. godine, kitorskoj povelji Francuski konzul Deko, prilikom posete Župi 1904, izjavio je, kad je video, posle pomora od filoksera, obnovljeno župsko vinogorje - „Ovo je druga evropska Šampanja“. Župski vinogradi se prostiru na oko 2.500 hektara od čega je više od 50 hektara novijeg datuma. Stihovi Milosava Buce Mirkovića (1932-2013), pesnika, dramskog pisaca, pozorišnog i književnog kritičara, upravnika pozorišta, urednika književnih listova i što je danas najvažnije, idejnog tvorca Župske berbe, još jedan su poziv u blagorodnu Župu, zavicaј vrednih i gostoljubivih vinogradara.

velikog župana Stevana Nemanje, osnivača srpske države, kaže se da je poklonio manastiru Studenici više sela u ovom kraju (Popovac, Kožetin, Raklja, Velika Kruševica) sa obavezom da „prinose vino potrebno manastiru“. To su samo neka od mesta u aleksandrovačkoj Župi koja je, ušuškana okolnim planinama (Kopaonik, Zeljin, Ravna planina, Goč, Lisac i Jastrebac), smeštena u centralnoj oblasti uže Srbije. Pojam župne klime sa svim blagodatima koje pruža tipičan je za ovo podneblje. Zato u Župi uspevaju i mediteranske kulture pitomog kestena, badema i smokvi, na otvorenom prostoru. Župska kotlina ima površinu od 160,43 kvadratna kilometra (dužina 14, a širina 11 kilometara). Kotlina je blago nagnuta prema kruševskoj kotlini na istočnoj strani. Takozvana Donja Župa predstavlja u stvari vinogorje i čini jednu trećinu opštine Aleksandrovac, koja ima ukupnu površinu od 386,55 kvadratna kilometra. Župa je poznata kao vinogradarski kraj čije su južne i jugoistočne ekspanzije veoma pogodno za vinovu lozu, a tipovi zemljišta (karbonati, černozem, smonica i oganjnjača), koji prevladavaju, pogodni su za gajenje vinove loze. Vinova loza se u ovim krajevima gaji još od Rimljana, a možda i ranije.

Medu učesnicima na toj prvoj izložbi, održanoj u Parizu 1889, bila je i grupa izlagača iz Aleksandrova. Milovan Matić, autor izložbe, kaže: Svetska izložba u Parizu 1889. ostala je do danas upamćena po Ajfelovom tornju, koji je i dan-danas ponos grada Pariza, kao i brojnim drugim inovacijama. Otvorio ju je francuski predsednik Sadi Carnot (1837-1894), „na Đurđevdan, po podne“, kako su izvestile beogradske Male novine, i trajala je do 31. oktobra 1889. godine. Za tih šest meseci imala je fascinantno broј posetilaca od oko 30 miliona.

NEKAD & (SAD)

Medu učesnicima na toj prvoj izložbi, održanoj u Parizu 1889, bila je i grupa izlagača iz Aleksandrova. Milovan Matić, autor izložbe, kaže: Svetska izložba u Parizu 1889. ostala je do danas upamćena po Ajfelovom tornju, koji je i dan-danas ponos grada Pariza, kao i brojnim drugim inovacijama. Otvorio ju je francuski predsednik Sadi Carnot (1837-1894), „na Đurđevdan, po podne“, kako su izvestile beogradske Male novine, i trajala je do 31. oktobra 1889. godine. Za tih šest meseci imala je fascinantno broј posetilaca od oko 30 miliona. Kraljevina Srbija među prvим državama prihvatila je francuski poziv za izložbu još 1887, i sprovedene su sistemske pripreme. Osnovan je Odbor za parisku izložbu na čijem je čelu bio „predsednik Jеfr. P. Gudović, ministar na raspoloženju“, a u manjim mestima širom Kraljevine osnovani su odbori i pododbori. Odabrani i prikupljeni predmeti pre slanja u Pariz izloženi su u Beogradu i prikazani javnosti tokom februara meseca. Kako pišu Srpske novine od 8. februara 1889: „Iz Aleksandrova Župskog uzelo je učešća 15 lica koji su izložili najmanje tridesetak eksponata raspoređenih na 21 štandu u više izložbenih salona. Uglavnom su to bili predmeti tekstilne proizvodnje, tj. domaće radinosti. Pouzdano znamo da je na dva dana pre izlaganja u Narodnoj skupštini u Beograd došao Grujica Grupa Lazović iz Aleksandrova i oseo u hotelu Rusija, i da je verovatno učestvovao u transportu predmeta. Ostali vidjeniji Župljani su bili zauzeti na višednevnom velikom skupu - Zboru vinara i vinodelaca u Srbiji - koji se održavao o Svetom Trifunu u Nišu, a koji je bio važan zbog filoksera koja je tih godina pustošila vinograde širom Srbije. Iz priloženog spiska vidimo da su među izlagачima bili sveštenici, narodni poslanici, trgovci i druge vidjenije ličnosti Aleksandrova tog doba, poput popa Marka Bogdanovića (1846-1925), u čijoj se kući danas nalazi Zavičajni muzej Župe i gde se ova izložba održava.



Župljan na Svetskoj izložbi u Parizu

NEKAD & (SAD)

Medu učesnicima na toj prvoj izložbi, održanoj u Parizu 1889, bila je i grupa izlagača iz Aleksandrova. Milovan Matić, autor izložbe, kaže: Svetska izložba u Parizu 1889. ostala je do danas upamćena po Ajfelovom tornju, koji je i dan-danas ponos grada Pariza, kao i brojnim drugim inovacijama. Otvorio ju je francuski predsednik Sadi Carnot (1837-1894), „na Đurđevdan, po podne“, kako su izvestile beogradske Male novine, i trajala je do 31. oktobra 1889. godine. Za tih šest meseci imala je fascinantno broј posetilaca od oko 30 miliona. Kraljevina Srbija među prvим državama prihvatila je francuski poziv za izložbu još 1887, i sprovedene su sistemske pripreme. Osnovan je Odbor za parisku izložbu na čijem je čelu bio „predsednik Jеfr. P. Gudović, ministar na raspoloženju“, a u manjim mestima širom Kraljevine osnovani su odbori i pododbori. Odabrani i prikupljeni predmeti pre slanja u Pariz izloženi su u Beogradu i prikazani javnosti tokom februara meseca. Kako pišu Srpske novine od 8. februara 1889: „Iz Aleksandrova Župskog uzelo je učešća 15 lica koji su izložili najmanje tridesetak eksponata raspoređenih na 21 štandu u više izložbenih salona. Uglavnom su to bili predmeti tekstilne proizvodnje, tj. domaće radinosti. Pouzdano znamo da je na dva dana pre izlaganja u Narodnoj skupštini u Beograd došao Grujica Grupa Lazović iz Aleksandrova i oseo u hotelu Rusija, i da je verovatno učestvovao u transportu predmeta. Ostali vidjeniji Župljani su bili zauzeti na višednevnom velikom skupu - Zboru vinara i vinodelaca u Srbiji - koji se održavao o Svetom Trifunu u Nišu, a koji je bio važan zbog filoksera koja je tih godina pustošila vinograde širom Srbije. Iz priloženog spiska vidimo da su među izlagачima bili sveštenici, narodni poslanici, trgovci i druge vidjenije ličnosti Aleksandrova tog doba, poput popa Marka Bogdanovića (1846-1925), u čijoj se kući danas nalazi Zavičajni muzej Župe i gde se ova izložba održava.

Veliki poznavalac Tesling dela

Milovan Matić iz potkopaoničkog sela Botunje više je nego svestrana ličnost. Nekadašnji učenik beogradske Matematičke gimnazije i student teorijske fizike na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu, fascinaciju velikim naučnikom gaji od svoje 13. godine, a prvu knjigu o Tesli - Teslino proročanstvo - objavio je prvi put 1989. Knjiga je dosad imala više od desetinu izdanja. Godinu dana kasnije saradivao je na snimanju naučno-dokumentarne TV serije Nikola Tesla, kada je upoznao Vladimira Jelenkovića, potonjeg direktora Muzeja Nikole Tesla, tada urednika naučnog programa. Neku godinu kasnije Muzej Nikole Tesle iz Beograda, a potom i Univerzitetaska biblioteka Nikola Tesla iz Niša počinju projekat bibliografije pod nazivom Teslapedia. Matić postaje ključni saradnik na tom projektu u koji je, sam, dosad uveo više od 12.000 bibliografskih jedinica. S obzirom da govori više svetskih jezika i posredstvom interneta komunicira sa brojnim naučnicima, arhivama i bibliotekama širom sveta, on je, tokom tih traganja za gradom o Tesli, došao i do interesantnih podataka o učešću dvadesetak Župljana na prvoj Svetskoj izložbi u Parizu 1889. godine.

